

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1004

van **TOM ONGENA**

datum: 1 september 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Knelpuntberoep vrachtwagenchauffeur

De secundaire school Don Bosco Haacht lanceerde bij de start van het schooljaar een nieuwe opleiding tot vrachtwagenchauffeur. Dat is alvast een mooie poging voor nieuwe potentiële instromers in dit grote knelpuntberoep. Momenteel kijken men in België aan tegen zowat 5000 vacatures voor vrachtwagenchauffeur én een vergrijzing van de huidige groep. Binnen de tien jaar gaat ongeveer 40% van hen met pensioen.

Ook VDAB voorziet in opleidingen tot vrachtwagenchauffeur. Die richten zich in de eerste plaats op de werkzoekenden. Gelet op hun profiel komen heel wat onder hen in aanmerking om een dergelijke opleiding te volgen en door te stromen naar een job als vrachtwagenchauffeur.

1. Hoe is aantal vacatures voor vrachtwagenchauffeurs de afgelopen vijf jaar geëvolueerd? Graag de cijfers voor de periode 2017 tot heden, telkens ingedeeld per provincie.
2.
 - a) Hoeveel werkzoekenden hebben in de periode 2017 tot heden een opleiding tot vrachtwagenchauffeur gevolgd? Graag een overzicht per jaar, onderverdeeld per provincie en daarbinnen naar gender.
 - b) Hoeveel van die werkzoekenden hebben de opleiding effectief met succes beëindigd?
3.
 - a) Hoe is het aanbod van opleidingen voor vrachtwagenchauffeur door VDAB jaarlijks geëvolueerd in de periode 2017 tot op heden?
 - b) Werd het volledige aanbod van opleidingen door VDAB ook telkens volledig ingevuld met kandidaten of gingen er ook opleidingen van start met een kleiner aantal kandidaten dan vooropgesteld?
4. Hoeveel werkzoekenden zijn in de periode 2017 tot heden doorgestroomd naar een job als vrachtwagenchauffeur? Cijfers graag per jaar.
5. Heeft VDAB de huidige populatie van werkzoekenden al actief gescreend om na te gaan wie in aanmerking komt voor een opleiding tot vrachtwagenchauffeur? Zo ja, hoe groot is de doelgroep?
6. Heeft VDAB al nagegaan wat de redenen zijn waarom een opleiding resp. een job als vrachtwagenchauffeur onvoldoende aantrekkelijk is voor werkzoekenden? Zo ja, wat waren de belangrijkste knelpunten?

7.
 - a) Wordt door de bemiddelaars actief aangedrongen bij werkzoekenden om een opleiding tot vrachtwagenchauffeur te starten?
 - b) Wordt hierbij ook actief bij vrouwelijke werkzoekenden benadrukt dat ook zij in aanmerking komen voor een opleiding tot vrachtwagenchauffeur?
8.
 - a) Zal VDAB in de nabije toekomst actiever inzetten op het doorstromen van werkzoekenden naar een opleiding resp. een job als vrachtwagenchauffeur?
 - b) Welk plan van aanpak wordt hiervoor opgezet?
 - c) Welke rol zullen de private partners hierin spelen?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 1004 van 1 september 2021

van **TOM ONGENA**

1.

	2017	2018	2019	2020	2021 (t.e.m. augustus)
Bestuurder trekker-oplegger	2223	2406	2532	1387	1428
Antwerpen	461	620	487	333	295
Limburg	258	245	238	148	245
Oost-Vlaanderen	709	737	1237	555	329
Vlaams-Brabant	156	137	144	75	165
West-Vlaanderen	444	559	379	259	345
Brussels HG	42	30	15	12	27
Buiten Vlaanderen en Brussels HG	153	78	32	5	22
Vrachtwagenbestuurder met aanhangwagen	405	466	333	1059	921
Antwerpen	61	104	83	74	55
Limburg	103	102	48	63	58
Oost-Vlaanderen	66	83	73	767	660
Vlaams-Brabant	73	32	27	28	47
West-Vlaanderen	85	112	80	114	64
Brussels HG	4	13	8	7	29
Buiten Vlaanderen en Brussels HG	13	20	14	6	8
Vrachtwagenbestuurder uitzonderlijk vervoer	17	43	52	16	32
Antwerpen	5	8	24	3	9
Limburg	2	5	13	2	3
Oost-Vlaanderen	5	23	7	8	14
Vlaams-Brabant	1			1	
West-Vlaanderen	4	7	3	1	4
Brussels HG			1	1	1
Buiten Vlaanderen en Brussels HG			4		1
Vrachtwagenbestuurder vaste wagen	1002	1010	1031	686	751
Antwerpen	186	256	258	179	141
Limburg	113	95	81	53	62
Oost-Vlaanderen	416	340	474	279	356
Vlaams-Brabant	98	69	71	52	51
West-Vlaanderen	172	205	105	90	115
Brussels HG	8	23	29	21	23

Buiten Vlaanderen en Brussels HG	9	22	13	12	3
Vrachtwagenchauffeur distributie	1022	1183	1556	1593	1689
Antwerpen	194	188	288	219	214
Limburg	118	132	97	108	67
Oost-Vlaanderen	238	526	702	889	957
Vlaams-Brabant	151	102	79	90	122
West-Vlaanderen	257	172	283	182	160
Brussels HG	30	36	77	88	157
Buiten Vlaanderen en Brussels HG	34	27	30	17	12
Eindtotaal	4669	5108	5504	4741	4821

2. a. *Cijfers 2021 tot en met augustus

Unieke cursisten – totaal	2017	2018	2019	2020	2021*
Antwerpen	379	306	319	239	266
Man	371	293	305	222	259
Vrouw	8	13	14	17	7
Limburg	174	190	184	122	123
Man	167	183	169	115	112
Vrouw	7	7	15	7	11
Oost-Vlaanderen	253	227	271	230	258
Man	247	216	256	220	238
Vrouw	6	11	15	10	20
Vlaams-Brabant	133	114	120	100	110
Man	128	109	120	100	107
Vrouw	5	5			3
West-Vlaanderen	180	195	220	184	185
Man	170	175	199	168	171
Vrouw	10	20	21	16	14
Brussel	18	20	25	20	20
Man	18	20	25	20	20
Wallonië	1	1	3	4	1
Man	1	1	3	4	1
Totaal	1.137	1.049	1.139	899	963

b. * Cijfers tot en met augustus

Unieke geslaagde cursisten - totaal	2017	2018	2019	2020	2021*
Antwerpen	364	278	268	209	238
Man	357	267	255	195	231
Vrouw	7	11	13	14	7
Limburg	155	163	166	105	113
Man	148	158	151	98	103
Vrouw	7	5	15	7	10
Oost-Vlaanderen	246	215	236	203	217
Man	241	204	224	193	201
Vrouw	5	11	12	10	16
Vlaams-Brabant	122	110	104	93	96
Man	118	106	104	93	93
Vrouw	4	4			3
West-Vlaanderen	173	178	184	142	154
Man	165	164	166	131	145
Vrouw	8	14	18	11	9
Brussel	16	19	22	19	19
Man	16	19	22	19	19
Wallonië		1	3	4	
Man		1	3	4	
Totaal	1.076	960	980	775	837

3. a. Sinds 2017 heeft VDAB het aanbod verruimd door middel van openbare uitbestedingen. In verschillende provincies heeft VDAB een samenwerking met verschillende rijsscholen: Oost Vlaanderen, Antwerpen, Limburg. Het aanbod is flexibel in die zin dat opleidingen in nauwe samenwerking met de partners georganiseerd worden. De samenwerking bestaat vooral uit gemixte trajecten. Hiermee wordt bedoeld dat kandidaten een deel van de opleiding (rijbewijs C of CE) bij VDAB volgen en ander deel bij de rijsschool. Op die manier kan de beschikbare infrastructuur (terreinen en voertuigen) optimaal gebruikt worden. VDAB stuurt ook kandidaten door naar de CVO's (centra voor volwassenenonderwijs) voor de opleiding tot vrachtwagenchauffeur.
- b. Het aanbod bij VDAB wordt georganiseerd via een centrale planning, waardoor er telkens met de maximale aantallen wordt gewerkt. Daarnaast doet VDAB beroep op partners en ook hier worden de voorziene aantallen aan kandidaten doorverwezen. Er zijn geen opleidingen doorgegaan met kleinere aantallen deelnemers dan vooropgesteld, met uitzondering van specifieke periodes tijdens de pandemie in uitvoering van de coronamaatregelen.
4. VDAB heeft hierover geen cijfers.
5. In juli 2021 waren er 2031 unieke klanten met een interesse in vrachtwagenchauffeur. Het is niet gezegd dat deze klanten enkel interesse hebben in dit beroep. Zo kunnen er meerdere en uiteenlopende interesses zijn. Hiervan zitten er, eveneens in augustus 2021, 888 in de sectorale dienstverlening van VDAB. 561 klanten bevinden zich in de intensieve dienstverlening, wat betekent dat de afstand tot de arbeidsmarkt groot is. De overige klanten zitten momenteel niet in persoonlijke dienstverlening bij VDAB.

Op verschillende vlakken zet VDAB in om de instroom in het beroep te verhogen en dit via allerlei (digitale) kanalen om burgers op een zeer transparante manier te

informerend over en warm te maken voor het beroep van vrachtwagenbestuurder. Bijvoorbeeld via een digitale infopakket kunnen kandidaat chauffeurs op een zeer toegankelijke manier kennis maken met het beroep.

Verder worden drempels verlaagd om zo kansengroepen te informeren en te ondersteunen zodat ook deze groep werkzoekenden, die misschien anders minder snel de weg tot het beroep van vrachtwagenbestuurder vindt, te bereiken.

Ook wordt er actief ingezet op het rekruteren van kandidaten uit die beroepsgroepen met een grote arbeidsmarktreserve en gemeenschappelijke kenmerken. Zo worden bijvoorbeeld werkzoekenden uit de beroepsgroep koeriersdiensten actief opgespoord om hen te informeren over het beroep van vrachtwagenbestuurder.

6. Een traditionele oorzaak hiervan is dat dit beroep geen wervend imago heeft. Het stond in 2020 in de Randstad-top 10 van minst aantrekkelijke beroepen. Het werk wordt gepercipieerd als gevaarlijk, fysiek en mentaal zwaar belastend en niet compatibel met een goede werk/privé-balans. Verder wordt het beschouwd als een job waaraan geen status en prestige hangen. De functie van vrachtwagenchauffeur vraagt ook heel wat competenties zoals laad- en lostechnieken, ladingzekering, talenkennis, documentenbeheer, kennis van wet- en regelgeving en van administratieve procedures, communicatieve vaardigheden enz. Daarenboven is het strikt gereguleerd wat betreft het behalen van het rijbewijs, rij- en rusttijden en het voldoen aan de verplichte nascholing, wat ook afschrikt en heel wat anderstalige nieuwkomers bij voorbaat buiten spel zet (rijbewijzen worden niet erkend, examens moeten doorgaan in de landstalen...).

Toch stelt VDAB momenteel vast dat het beroep vrachtwagenchauffeur één van de beroepen is waarop de COVID-pandemie een positieve impact heeft gehad met meer geïnteresseerde werkzoekenden voor dit beroep. De Corona crisis heeft benadrukt dat transport essentieel is in onze maatschappij en dit heeft op een positieve manier bijgedragen aan het imago van de sector. Ook is duidelijk gemaakt dat werkzekerheid gegarandeerd is voor deze beroepsgroep.

7.
 - a. Voor VDAB is het steeds belangrijk om het juiste traject naar werk te voorzien voor een werkzoekende. Elke bemiddelaar zal via een gericht en ondersteunend gesprek de mogelijkheden aftasten en indien uit de jobwens van de werkzoekende naar voor komt dat voor hem of haar een job als vrachtwagenchauffeur tot de mogelijkheden behoort, start een coachend proces onder leiding van een gespecialiseerde sectorale bemiddelaar. Doelstelling hiervan is om inzicht te krijgen in de motivatie, attitude en persoonsgebonden competenties relevant voor dit beroep. Indien dit allemaal goed zit, wordt samen met de klant een passend traject naar werk uitgestippeld.
 - b. VDAB zet al jaren in op meer vrouwelijke kandidaten als beroepschauffeur; zo hebben we zelf verschillende vrouwelijk instructeurs in onze opleiding die het beroep kunnen uitdragen. Verder zijn er regelmatig gerichte campagnes die vrouwen warm maken voor het beroep.
8.
 - a. De activiteiten die VDAB tot hiertoe steeds gedaan heeft om werkzoekenden warm te maken voor een job als vrachtwagenchauffeur, worden zeker gecontinueerd. De arbeidsmarkt van chauffeurs is nog steeds krap en we zullen heel wat mensen moeten toeleiden naar een job als vrachtwagenchauffeur om alleen al de nakende vervangingsvraag op te vangen. Daarom vormt het initiëren van interesse bij onze werkzoekendenpopulatie een belangrijk aspect van onze dienstverlening dat voortdurend in ontwikkeling is.
 - b. Belangrijkste nieuwe aspecten waar VDAB op focust is het digitaliseren van informatiepakketten zodat deze een ruim, wervend en toegankelijk bereik hebben.

Verder wil VDAB blijvend werken aan het wegnemen van elke mogelijke drempel naar tewerkstelling en opleiding. Op deze manier zullen we proberen een zo ruim mogelijke doelgroep te bereiken. Hierbij denken we aan taalarme screenings, taalondersteuning tijdens opleidingen en het taalarm maken van opleidingsinhouden.

Vaak gecombineerd met een talig aspect, vormen bepaalde wettelijke certificeringen eveneens een drempel om aan de slag te kunnen gaan.

- c. VDAB beschikt voor het arbeidsmarktsegment van chauffeur goederenvervoer over een ruim netwerk aan partners. We zoeken ernaar om als regisseur en connector te inspireren en willen proactief samenwerken en connecteren met een kwalitatief ecosysteem om samen doelstellingen te realiseren. Ook hier zijn we constant op zoek naar nieuwe partnerschappen en willen we voor de komende jaren hier meer op inzetten.

Zo zijn er de samenwerkingen met het Sociaal Fonds Transport en Logistiek en het Sociaal Fonds voor de Handel in Brandstoffen die extra middelen genereren om te investeren specifiek in toeleiding en opleidingen. Deze sectoren streven ernaar om op deze manier de VDAB-werking te versterken.

VDAB zoekt tevens partnerschappen op die ruimer gaan dan enkel die met de sectorfondsen. We zetten hiertoe uitbestedingen op de markt om in een uitbreiding van toeleiding te voorzien. Zo zijn er specifieke samenwerkingen met:

- Onderwijs voor toeleiding en opleiding;
- Met partners voor anderstaligen rond toeleiding en sectorspecifieke NT2-schakel- of voortrajecten;
- Met een HR- partnerorganisatie met betrekking tot een doorgedreven assessment van werkzoekenden die interesse tonen voor een job in transport en/of logistiek;
- Met partners uit de interimsector om werkzoekenden en werkgevers te inspireren en te overtuigen van werkplekieren, vacaturegericht en op maat van de klanten;
- Met rijscholen en andere opleidingspartners zoals B-post en De Lijn